
HD WIDENER
HW KGHK -

I LJUS OCH MÖRKER

SÅNGER

AV

LEON LARSSON

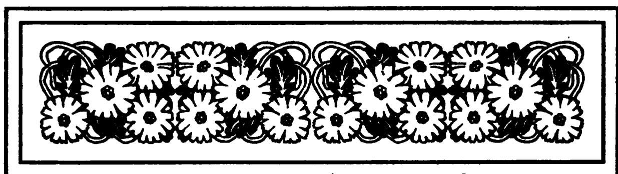

FRAM, MALMÖ

MALMÖ 1908
TRYCKERIAKTIEBOLAGET FRAMTIDEN

T

I

JUBAL

VEM är det, som Jubal ej känner,
den vilde i spelmännens led,
den unge med tusende vänner
men tusende ovänner med.
Ty Jubal kan sjunga sin visa
och gudarna häda och risa
och göra den lugnaste vred.

Si, Jubal är fattig som ingen,
men sången gör Jubal dock rik,
ej finnes på jordiska ringen
en man, som vår Jubal är lik.
Ty Jubal kan dikta och drömma
och sorger och allt kan han glömma
för flöjters och pipors musik.

Hans bröder, som träla i dalen,
på åkern för kvinnor och bo,
de säga att Jubal är galen,
ty Jubal har ej deras tro.
Ty aldrig han kunde sig böja
och tåligt och fromt sig förnöja
med kvalmet och stugornas ro.

Han driver ej dödströtta drängar
att svettas i solskenets brand,
ty Jubal, han äger ej pängar,
ej skogar, ej sjöar och land.
Men Jubal är konungens like
i drömmarnas brokiga rike,
med krona och spira i hand.

Si Jubal, han vandrar kring landen
och sjunger i stad efter stad,
han lever bland gycklarebanden
och främst ibland spelmännens rad.
Han spelar, när solen den skiner,
och dricker de rödaste viner
och jämt är han jublande glad.

Si Jubal, i trasiga kläder,
men skrattar och sjunger ändå,
ty Jubal, han ständigt sig gläder

åt solen och rymderna blå.
Ty Jubal vill skratta och leka
och hyddornas tärnor blott smeka
och ständigt sitt strängaspel slå.

Det står där i skrifterna skrivet,
att Jubal har levat i skam,
men dock skall han leva i livet
och gråta och sjunga sig fram.
En gång skall han gå till de döde,
men glad skall han möta sitt öde
vid sånger från hela hans stam.

JUBALS SÅNG

MIN skorrande sång ville bliva
en solhymn till livet och ljuset,
och allt, som är stelnat och fruset,
det ville jag värma och liva
med sånger om sol.

Min sång, den vill jublande klinga
bland rymder, som ej känna gränser,
och högt emot solen, som glänser,
den ville sig jublande svinga
och leva i ljus.

Min sång, den vill klaga och stöna,
när sorgen går fram genom landen,
då ondskan och krigarebanden
och våldet, det rena och sköna
till intet slå ned.

Mitt folk och min stam vill jag föra
med sången till lyckan och eden.

Och vore det skumt över heden,
då skulle i mörkret de höra
min hoppfulla sång.

Min sång den vill sjunga om lycka
och stiga ur jublande hjärta,
men gråta i sorg och i smärta
när ogärningsmännen förtrycka
en lidande vän.

När sången jag jublande sjunger
då stillas min oro i själen,
då är jag ej längre den trälen,
som stillar med smulor min hunger
till skönhet och ljus.

Jag sjunger och slår på min zittra
då vindarna susa i lunden
och solen står röd över sunden
och fåglarna jubla och kvittra
till soldagens lov.

Min zittra skall aldrig få vila,
ty sången den tröstar mitt sinne.
Och först då min timma är inne
och själen mot döden skall ila,
då tystnar min sång.

JUBALITER

ÄN äro vi ej slagna, vi unga Jubaliter,
än vajar solbanéret mot himlen aftongrå,
och än mot Fariséer och hycklande Leviter
vi sjungande och glada till nya strider gå.

Oss, unga Jubaliter, skall ingen kunna knäcka,
om än vi synas slagna av ödets hammarslag,
och tidens gammelkloka vi skola ständigt gäcka
och håna deras visdom till Lucifers behag.

De gamla, de må rasa och sina viggar slunga
mot Jubaliterhären, som tågar vägen fram,
men intet skall oss hejda, vi skola ständigt
sjunga
vår segersång mot höjden i yra och i glam.

Hör, sommarvinden susar utöver landets slätter
och gröna ängar bada i aftonsolens glans,
då taga vi till hornen och blåsa klarinetter
och sjunga glada visor och träda upp till dans.

I, unga, fagra Jungfrur, o, breden ut en matta
av markens späda blomster och trädens gröna
blad,
ty här vi skola vila och våra zittror fatta
och spela upp till dansen, att varjom bliver glad.

Då önstanvinden susar och aftonsolen skiner
och sjunker bakom bergen i strömmar utav blod,
då jubla vi och dansa och dricka glädjens viner
och sjunga för vårt unga och segerglada mod.

Ho vet, vad morgondagen kan bära i sitt sköte
med nya, glada segrar och stolta nederlag,
ty kanske vi i morgon ha döden gått till möte
och aldrig mer få skåda en solig sommardag.

Men glömmen Jubaliter, att livets timmar svinna
och kanske re'n i morgon vi skola digna ned,
ty nu må vilda känslor i våra ådror brinna
och glädjen den skall vandra igenom våra led!

SOLSÅNG

SÅ må vi då åter sjunga
en sång, för det evigt unga,
som stolt skall mot höjden stiga,
mot solen och rymden blå.
Och ingen skall sorger skåda,
ty lycka skall ensamt råda,
då segrande stolta skaror
av ungdom mot ljuset gå.

Och klart må då stämmor klinga,
och högt som då klockor ringa
den heliga ljusa helgen
med frid över jorden in.
Ty nu är det åter tider
då solen sitt skimmer sprider
åt isfrusna människosinn.

Se, nu skola skaror vandra
i hand, i hand med varandra
till heliga ljusa lunder
att offra till solens gud!

Och sångens och glädjens lågor,
de skola likt röda vågor
om lycka och vårens aning
mot höjderna bära bud.

Och då skall allt mörkt försvinna
och glada var man och kvinna
bland löv och bland blommor dansa
i Solgudens offerlund.
Och högt må då sången stiga
då samlade unga viga
vårt tidevarv in med glädje,
i högstämd och härlig stund.

EN DRÖM

JAG drömde en gång i natten
då vaken och trött jag låg
att mitt på den vida jorden
där stod en underlig våg.

Då tog jag och lade på vågen
all smärta, all sorg och nöd
och allt vad som fanns av ondska
och sorger i överflöd.

På andra ändan av vågen
jag lade min lycka blott
och minnet av allt det goda,
som värmt mig och gjort mig gott.

Då såg jag att livets lycka
hur liten den ändock är,
den vägde dock mer än all smärta
och ondska, som jorden bär.

KAIN

Kain brukade en gång om året stiga upp på berget Tabor för att där brottas med livets herre. Han blev ständigt besegrad och då han till sist förstod varför han blev det sade han dessa ord:

JAG var Kain, den av herren dömde,
den mörke vandraren från öde slätter,
som gråtit blod inunder mörka dagar,
då tungt jag kände hur min levnadsbörda
mig emot jorden tryckte ned.

Se, jag var utstött utur broderringen
och i landsflykt har jag ensamt vandrat
min långa vandring genom smärtans länder,
där sorgen bodde skrämmande och grå.

Och var mans niding har jag ständigt varit,
den där jagats likt den galne hunden,
ty männen slogo mig med sina händer
och kvinnor skydde mig, som pesten skys,
och barnens glåpord följde mig på vägen
där jag drog fram av livets smärta tyngd.

Mitt land var mörkret och mitt hem var vägen,
och mina vänner voro sorg och hat,
och den som trognast följde mig i livet
var ensamheten, som mig aldrig svek.

Så blev jag mörk och bitter i mitt sinne
och jag förhärdade mitt eget hjärta,
att jag det onda sökte och det onda gjorde,
blott för mitt nöjes skull att synda
och göra det, som uselt var och orätt.

Men livets smärta kändes ännu tyngre
för varje gång jag gjort ett uselt brott,
och tusenfaldigt bittrare och värre
var då förbannelsen jag kände.

Jag visste ej, att den som gör det onda
han skapar själv sin egen sorg och ofärd,
och ej jag visste, att den man som syndar
han slungar själv förbannelsen emot sig
och med egna händer tänder han den eld,
som skall hans helvete på jorden vara.

Men i denna natt ha mina ögon öppnats
och klart jag skådar, varför livet varit
så hårt, så bittert hårt mot mig.
Och nu jag vet varför jag blivit slagen
då jag på berget kämpat denna striden,
som varit mig så ångestfull och bitter,
att blod jag svettats under den.

Men det var icke emot livets herre,
som striden kämpades i nattens timmar,
då månen skrämd sitt bleka anlet gömde
i tunga molndok, för att slippa skåda
hur Kain kämpade sin tunga strid.

Det var emot mig själv jag stridde,
då jag blev slagen och till marken kastad,
och det var ondskan i mitt eget hjärta
och det var hatet i min själ, som slog mig
och mig besegrade i denna strid.

När han hade sagt detta gick han ned för berget för att nere i en lummig dalsänka bygga sig en hydda i närheten av en porlande bäck. Här levde han nu i ensamheten i många år under oavbruten kamp med sitt eget jag. Av skogens invånare och av markens örter lärde han sig tillvarons mening. Han älskade allt skapat omkring sig. När han såg en bruten blomma reste han den med varsam hand och då han i skogen fann ett skadat djur hjälpte han det så gott han kunde. Och till gengäld för sin kärlek blev han älskad av allt levande. För varje dag som gick kände han huru förbannelsen lyftes ifrån honom och då han stod i sin ålders höst visste han att längre var han icke med i de fördömdas led. Och han var lycklig, ty han visste att han genom sin egen kraft hade lyft sig över den förbannelse, som fordom följt honom genom livet.

KRING MIDVINTERBÅLET

SE, I unge, se nu bränner vinterbålet
med blodrött sken, som genom dunklet lyser,
och röda lågor emot höjden stiga
i trots mot himlavalvets tusen stjärnor,
som dunkelt tindra bortom nattsvart rymd.

Se dessa lågor, som i natten flamma,
det är en hyllning till det gamla året
för vad det givit oss av glada segrar,
av tunga sorger och av nederlag.

Nu dör det gamla året tyst och sakta
och om en stund är även det ett minne,
ett brokigt minne till de tusen andra,
som snart skall glömmas och förblekna
och somna hän i tidens mörka flod.

Och om det nya året som oss nalkas
vi veta intet, vad det bär i skötet
av nya nederlag och nya segrar,
av dyster ofärd eller iskall död.

Det är en gåta, tyst och outgrundlig,
vars innebörd vi icke mäkta lösa,
hur mycket än vi orofyllda spörja
och söka svar i det fördoldas natt.
Dock må vi icke på vår framtid grubbla,
ty vi, de unga, skola stolta skrida
med höjda pannor emot framtids dunkel
och själva skåda vad det innebär.

Så må vi svära då vid vinterbålet,
att aldrig svika det vi anse heligt,
att vapen draga emot våld och orätt,
att sköldar sätta för de små och svaga
och tränga fram där pilar vina tätast
och kämpa livets strid och sedan dö.

Det svära vi.

Hör, o ungdom — det är dock vi, som skola
de röda fanorna till seger bära
en gång i tiden, då de gamla tröttna
och segna döende till marken ned.

De gamla kämparna de hava grånat
och en för en de vandra bort ur tiden,
men så är lagen för allt liv som leves:
att födas, blomstra och att strida
och sedan sakta vissna bort och dö.

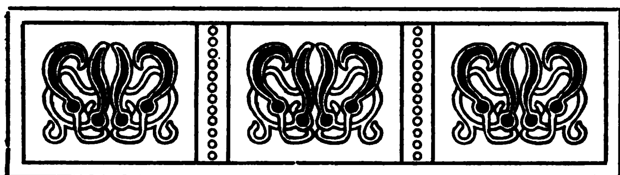
De gamla kämparna de hava grånat
och deras armar äro redan trötta
och längre orka de ej föra svärden
med samma styrka som i forna dagar,
då stridens vågor rullade och fräste
och stormens viggar ljungade ur skyn.

Men hör, o ungdom, då de gamla gråna
och vandra bort ur tiden och ur striden,
då är det vi som skola gripa svärden
och rycka in där någon åldring stupat
och kämpa striden såsom han den kämpat
och sedan dö.

Men så en gång i töckendiger framtid,
då stoftet av de gamle redan multnat,
och även vi i våra gravar sova
vår eviga och sista sömn,
då är det våra barn, som skola strida
och föra fanorna än längre framåt
och väl en dag vårt drömda rike hinna,
och under sång de skola då plantera
vårt solbanér på Ariens kungaborg.

II

KVARNSÅNG

De svarta männen sjöngo:

ÅH — ute är det sol och vår
och livet är gott att leva,
men här ifrån år till år
den knarrande kvarnen går
och tungt är det här att leva.

Åh — lyckan vi aldrig sett —
ty aldrig vi utåt draga,
och här är det helveteshett
men ändock i blod och svett
vi kvarnen i ångest draga.

Åh — ute är ljust och gott
och ljuvt är gräset att trampa,

men här råder mörker blott
och allt är förbannat grått
och kvarnen är tung att trampa.

Där ute, det ljuder en sång
och glada de alla sjunga,
men här i vårt trånga prång
det dånar all dagen lång
en ton, som vi mörka sjunga.

Den rullar som åskans dån
så tungt ifrån våra kamrar,
den talar om skam och hån,
om svält för den slagnes son
som trälar i kvarnens kamrar.

Den dånat från år till år
i dagar som skridit tunga,
och kvarnen den går och går
tills domklockan hotfullt slår
med malmslag som dåna tunga.

DET STUNDAR TILL VARGA-TIDER . . .

DET stundar till vargatider,
till onda dagar och ödeår,
och tung vältrar nordans storm
i nödens spår.

Nu tutas i kopparhornen
och tonerna storma mot dygrå sky
och folket kallas till vapen och strid
från stad och by.

Se fiendens drakar simma
med fart mot ett fattigt land
och väpnade horder gå fram
med eld och brand.

Nu vare oss lyckan nådig,
om striden skall ändas väl,
ty utländska fogdar vilja nu slå
var man till träl.

Men klockorna ringa i tornen
och bära om ofred bud,
och folket kommer från järnets land
vid malmens ljud.

Och järnskodda klackar dunka
mot vägarnas sand och sten
och hemsmidda björnspjut glimma med hot
i solens sken.

Och snart sveko utländska knektar
och fogdarnas sista värn,
ty ingen mäktar motstå ett folk
av stål och järn.

Det stundar till vargatider,
till onda dagar och ofredsår,
men akten er stormän i fogdeslott,
då folket slår!

STRID

OCH nu blir det stormstrid, go' vänner,
med hand på strupe och kniv mot kniv,
ty i stridens tummel där gives ej nåd
men liv för liv.

Och nu blir det svältstrid, go' vänner,
men kampen skall kämpas i stigande nöd
med tomma magar och gråtande barn,
som ropa på bröd.

Så spänna vi då, go' vänner,
vår svältrem och knyta vår hand
och kämpa oss framåt på gammalt vis
med öga i brand.

Och vi skola svälta, go' vänner,
tills magarna krympa och livet blir knäckt,
den konsten är nedärvd se'n tusende år
från släkt och till släkt.

Och vi vilja strida go' vänner,
och hålla oss raka då svältpiskan slår,
då följer den sjungande segern
i trasmännens spår.

SMEDERNAS SÅNG

DÄRUTE är himlen hotande grå
och snart börjar åskan rullande gå
och viggarna fräsa och ljunga.
Så låtom oss sjunga med åskans röst
en sång, som kan giva oss lisa och tröst
i dagarna hårda och tunga.

Vårt liv är en kedja av armod och nöd.
Från födelsens timma och fram till vår död
vi känna hur sorgerna fräta.
Ty armodets spöke står ständigt på vakt
och famnar oss alla och visar sin makt
och bjuder oss stenar att äta.

Vi hamra och smida på plogar och spett
och bada i strömmar av brinnande svett,
som dryper från värkande kroppar.
Här dricka vi sot och vi kvävas av os,
och livet och modet försvinner sin kos
med svetten som dryper och droppar . . .

Ja, nog ha vi ropat och bett i vår nöd,
men svaret blev piskslag och stenhårda bröd
och hundben att knapra och gnaga.
Men stormannen lever i nöjen som förr,
han stänger sitt fönster och bommar sin dörr
och slipper så höra oss klaga.

Därborta på kullen, där ligger hans hus,
det ligger i grönska, det badar i ljus
och tornen i solskenet glimma.
Och dit höras icke de fattigas skrik,
ty där ljuda sånger och klingar musik
från arla till aftonens timma.

Och når deras jubel till smedjornas natt,
då rullar en åska av hotfulla skratt,
som en kör utav osälla andar.
Och släggorna falla med dunder och gny,
när hatet det flammar mot himmelens sky
och verop med röken sig blandar.

Dock, må den store sig lära en sak,
att trälarna skola med dån och med brak
sig resa ur armodets plågor.
Då skola de hatet belöna med hat
och krossa till spillror förtryckarnas stat
och svepa all världen i lågor.

Till dess må vi hamra och smida och slå
och sjunga vår sång medan dagarna gå,
att bjälkar och sparrarna gunga;
vår järnhårda sång och vår dånande sång,
som för oss till storm emot världen en gång,
då åskmolnen hopa sig tunga.

BALLADER I SMEDJAN

I

SVART STÅR SMEDEN

SVART står smeden i rök och sot
och de röda gnistorna brinna,
och kring hans fot ligger rök och sot
och på hans panna står mörkt ett hot
och ögonen mörka brinna.

Han griper i järnet med smidestång
och hotfullt hammarn sjunger,
och dagen lång i förtvivlan och tvång
han sjunger sin egen mörka sång
om livets förtvivlan och hunger.

— — — —

Det är tungt att ständigt i mörker stå
och svettas i sotig smedja,
och dagarna gå så tunga och grå,
som länk efter länk i en kedja.

Så tungt är att vara en fattig träl
och vapen åt andra smida
och pinas ihjäl för andras väl
och ständigt i mörker lida.

Och hemma i stugan står livets nöd
som en nattens isande vålnad
och varje glöd av vår lycka röd
är för länge sedan förkolnad.

Du liv, som skänker med givmild hand
kring jorden din glimmande lycka,
men i nödens land strör du sten och sand
och med törne du sorger vill smycka.

För oss är livet så mörkt och grått
och sorger oss alla tära
och ödets lott gav oss nöden blott
och den är så tung att bära.

Så tungt är att ständigt i smedjan stå
och känna hur krafterna svinna,
men dagarna grå de gå väl och gå
till sist skall den sista man hinna.

*

II

DE UNGA SJÖNGO

Så lys du glindrande vårdagssol
med guld i vår sotiga smedja,
ty i dag ska' vi smida en glimmande länk
i förbrödringens gyllene kedja.

Du lysande sol och du glindrande sol,
i dag är det tid att smida
ett huggande vapen åt alla de små,
som bleka i mörker lida.

Och det skall bliva ett vapen av stål,
som skall vina mot orättens bojor,
och lyser du sol skall det bliva en blixt,
som skall lysa i armodets kojor.

Det vapnet skall härdas i svett och i blod,
att aldrig i strid det skall brista,
och allt vad av kärlek vi tänkt och trott,
skall som runor i stålet vi rista.

Och det skall bliva vårt vapen den gång
då striden om världen skall stunda
och endast med det ska' vi segrande gå
att Eden på jorden grunda.

Så lys i dag du eviga sol
med guld på den glimmande glöden,
ty i dag skall det vapen ur elden gå fram
som vårt vapen skall bliva i nöden.

BELSASAR

O Belsasar, res dig och lyssna
och stig som en man ifrån bordet,
bjud sorlande röster att tystna
och låna ditt öra till ordet,
som viskas i varning till dig.

Men konung, du kan icke höra,
ty taffelmusiken, som brusar,
den slår till dövhet ditt öra
och gnistrande eldvinet rusar
till vanmakt ditt sinne och själ.

O, Belsasar, mogen är tiden
och snart nalkas dagen och stunden
då tiden för dig är förliden
och hela ditt rike i grunden
skall brännas till intet ned.

I vinet har vettet du mistat
och ögonen orka ej skåda
den varning, som siaren ristat
i väggen med ord, som bebåda
din undergång och din dom.

Men se dina kinder blossa
i horisk lystnad och trånad
och än vill i kvinnor du frossa
för re'n du är vissnad och grånad
och härjad i laster och brott.

I skam och i brott har förrunnit
din nådatid genom livet
och nu, då du domens dag hunnit,
då står det på väggen skrivet
din dödsdom i eld och blod.

Se, lågorna röda flamma
och himmelens lurar skalla,
men väl du än vill glamma
fast snart skall ditt huvud falla,
som trädet för yxans egg.

EN SPINNVISA

SPINN, min kära, och sjung din sång
i takt med remmarnas gnissel,
ditt liv är tungt och dagen lång
och sorgen är ständigt ditt gissel.

Spinn, min kära — låt hjulet gå
och glöm att solen den skiner,
ty icke en glimt av sol skall nå
till dig bland dina maskiner.

Spinn, min kära, din kind är blek
och gråten den står i ditt öga.
Du längtar, du längtar till lek
och till sol under rymderna höga.

Spinn, min kära, och bygg ett slott
av drömmar, som du skall smycka,
men allt är ödsligt och allt är grått —
för oss finnes ingen lycka.

Spinn, min kära, och låt ibland
din tanke till fjärran ila,
ty långt där borta är lyckans land
och där är det ro och vila.

FÖRSTA MAJ

SE himlen välver så tung och grå
och molnen för stormen rida,
men snart kommer solen med ljus ändå,
med värme åt alla som frusna gå, —
men ändock på solen bida.

Ty nu är det vårtid, men himlen är grå
och tungt rulla folkhavets vågor,
och hotande doft höres trumman slå,
för böljande skaror som framåt gå
i takt under fanornas lågor.

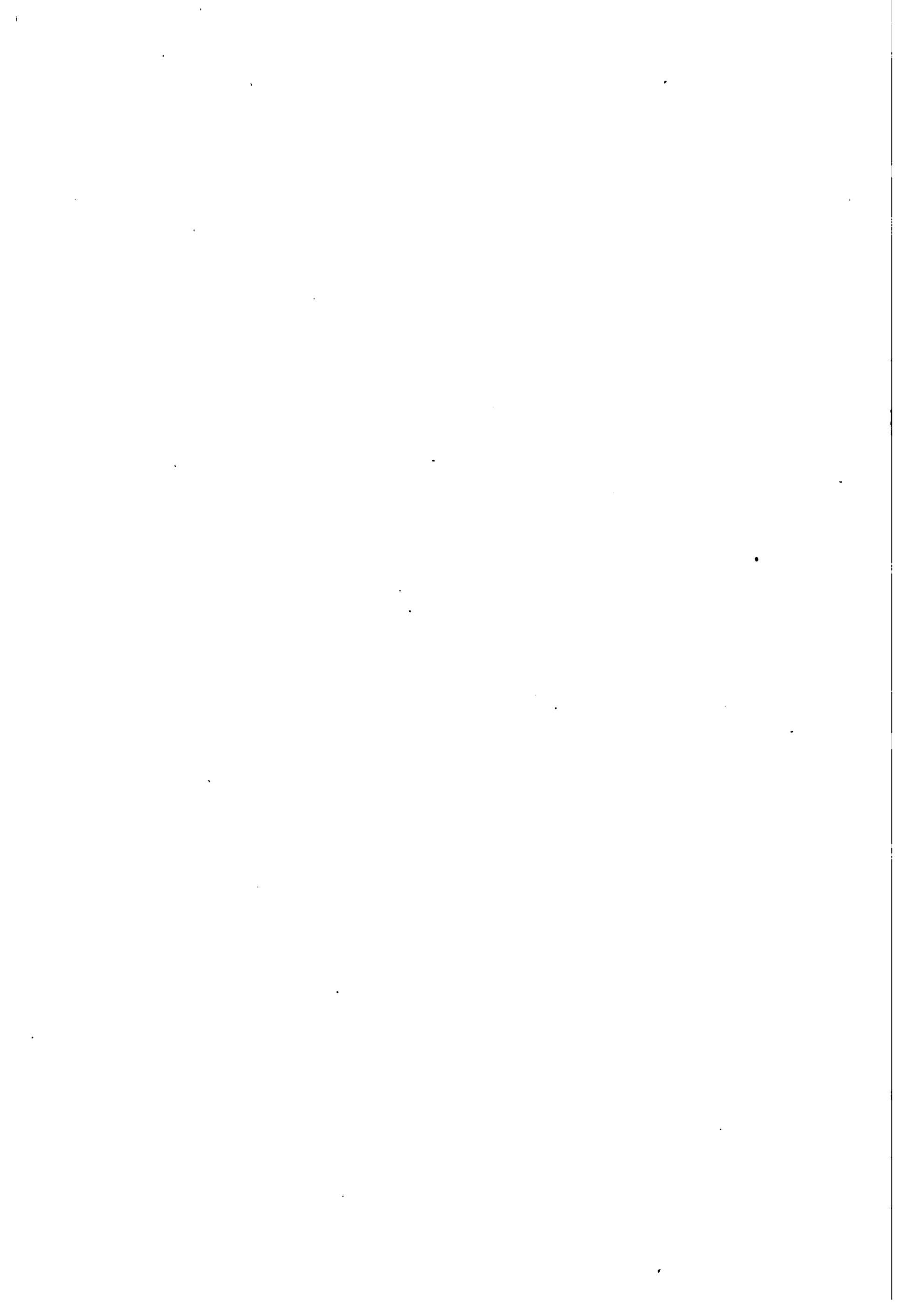
Se nu är det allvar i vårens tid
med storm under folkets fana,
och maningen är ej för lek och frid,
men väl till stundande storm och strid
de dånande trummorna mana.

Och hatet bor i den stormtunga sång
som ekande slår mellan husen
och dovt den talar om nöd och tvång,
som väl skall ändas med tiden en gång
då de väckts alla sovande tusen.

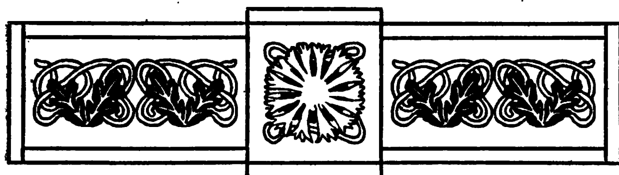
Och hatet skall stiga med trummornas dån
tills bojorna sluta att trycka,
ty armodets svultne och arme son,
skall stiga ur livets förtvivlan och hån
och makten från våldet rycka.

Men *då* skall det dåna mot himlen blå
en hymn utur folkfyllda gator,
ty då skola skarorna jublande gå
i takt under fanor, som lekande slå
likt segerbanér över Roms imperator.

III

MANNEN SJUNGER FÖR SIN KVINNA

SE, det vore tungt att leva
och ensam i mörkret treva,
om icke du min kära
mig följde på livets stig.
Ty du går glad vid min sida,
då vägen vi framåt skrida,
och sjunger hoppfulla sånger
om rosor och sol för mig.

Så skola vi älska varandra,
då samfällt vi båda vandra
mot morgonstjärnornas rike,
där rosor i solen gro.

Ty livet är bittert ensamt —
men vandra vi det gemensamt,
så skola vi ändock bygga
vår framtid i hopp och tro.

Och båda skola vi sträva
och icke för ödet bäva,
hur mycket det än skall slå oss
med härjande gisselslag.
Se, bördorna skall jag bära,
om endast du står mig nära
och torkar svetten från pannan
vid avslutad arbetsdag.

Se, du skall vara min drottning,
för vilken i levnadens brottning
jag kämpar min mandomsstrid
mot smygande faror och död.
Och jag vill för intet rygga,
ty jag vill ett eden bygga,
ett vårljust, ett blomsterprytt solhem
till skydd emot sorg och nöd.

Då sorger vi genomlida,
skall glädje och ljus du sprida
och vara min enda glädje
i mörka och tunga år.

Och blir då mitt stackars hjärta
fullt utav kval och smärta,
då skall du, min kära, hela
och läka vart bittert sår.

Ja, nog är det tungt att leva
och ensam i mörker treva,
men bliva vi två som strida
blir livet en solskensdans.
Så skola vi hålla samman
i sorger, i nöd och gamman
och leva vårt liv i lycka
till levnadens aftonglans.

FADERN SJUNGER FÖR SIN SON

JA nog skall du möta det onda, min son,
och det som blir dödstungt att bära,
ty mycket av levnadens hat och hån
skall bliva i livet dig nära,
men det får du lära dig bära.

Ty du, som ännu går klädd i kolt,
skall bliva en man med tiden,
och fram skall du vandra din levnad stolt
och våga den hårda striden,
som blodigt kämpas i tiden.

Och du skall lära dig manligt stå
där levnadens stormar rasa
och trotsigt och stolt skall du framåt gå
mot livets vanvett och fasa,
där härjande stormar rasa.

Och du skall bliva en man, mitt barn,
som vandrar mot livets länder
och där skall du slita bort lömskhetsgarn,
som spunnits av hårda händer
i levnadens mörka länder.

Men du skall hånas och aldrig få ro
för köpta lakejer och drängar,
men stolt skall du bära din egen tro
och aldrig den sälja för pängar —
ty så göra endast drängar.

Men stolt emot himmelens blåa sky
skall högt du resa din panna
och låta plebejerna sova och gny
och vreda i hat dig förbanna
där manligt du höjer din panna.

Och mäktar du bära all världens hån
skall sedan dig ingen betvinga,
ty då skall du segra en gång, min son,
där klinga viner mot klinga,
ty då skall dig ingen betvinga.

EN MODERS SÅNG TILL SIN SON

O slumra min gosse, o slumra min son
och dröm dina ljuvaste drömmar,
ty ännu hör du ej världens dån,
som böljar emot dig fjärran ifrån —
— långt ifrån dina drömmar.

O, slumra min gosse, o slumra och le
och dröm dig till sagornas rike,
ty ännu skall ej på länge du se
den onda världen med allt dess ve
— långt ifrån sagornas rike.

O, sov min gosse och slumra gott
och dröm dig bland sol och blommor,
ty livet skall möta dig armt och grått
och bjuda dig allt som är uselt blott,
men varken sol eller blommor.

O, slumra min son vid din moders barm
och dröm dig som konung i sagan,
ty här är du rik på din moders arm,
men livet skall göra dig fattig och arm,
men icke till konung i sagan.

O, slumra min gosse så varm och röd
och dröm om det ljusa och goda,
ty världen skall bjuda dig svält och nöd
och allt som är uselt i överflöd,
men icke ett grand av det goda.

O, slumra min gosse och slumra i frid
och dröm medan än du kan drömma,
ty snart komma dagar med storm och strid
och då skall du åter dig önska den tid
då konsten du kunde att drömma.

EN SÅNG TILL MIN KÄRA I HÖSTENS TID

SE genom rymderna jaga
de slagna molnen vid nordans tjut
och alla varelser klaga
i sorg över sommarens saga,
som nu är ändad och slut.

Och du, som står mig nära,
du sörjer förtvivlad späd och vek,
men gråt icke längre min kära,
ty vi kunna icke begära
att livet skall vara en lek.

Men låtom oss båda vandra
mot livets stora och svarta stad
och hålla av varandra
och kämpa som alla andra,
men göra striden glad.

Ej skola vi längre sörja,
att livet giver oss djupa sår,
men låtom oss kampen börja
och icke darrande spörja
vad ont oss möter i nästa år.

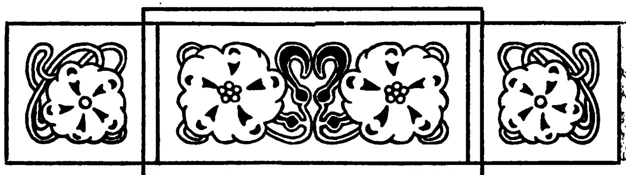
Se, kärlekens röda låga
den skall nog värma och göra oss gott
fast ödet kommer att råga
vårt liv med sorg och plåga
i allra rikaste mått.

Ty lär dig det min flicka,
att livet oss alla pinar och slår
och sorgens dryck får man dricka
och ändå framåt blicka
mot kommande ljusa år.

Och då skall du nog få skåda,
att livet blir fullt med blommor och blad,
och livets ljus skall råda
och värme giva oss båda
i livets svarta stad.

IV

EN BLOMMA

DET står en blomma vid vägens rand,
en fattig, ensam och grå,
den lovade i våren en gång
under himmel blå.

Men vindarna blåste och frosten bet
och av smuts blev den stänkt,
och nu står den fattig och grå,
med huvudet sänkt.

EN ENSAM TON

O mitt hjärta hör du ej,
hör du ingen kvida,
är det ej en bruten själ,
som nu slutar lida?
O, själar som lida!

Det är blott en sträng, som brast
då den sjöng om smärta,
och en sista ton, som klang
ur ett brustet hjärta.
O, gråt ej mitt hjärta!

I GRÄNDEN GRÅ

ACK, inga blommor
i gränden gro,
ty endast ondskan
där finner ro!

Och ej en stråle
av sol kan nå
till dem som frysa
i gränden grå.

Som mörka andar
de smyga fram,
de bleka barnen
av Parians stam.

Och aldrig ljuder
i grändens natt,
från barnets läppar
ett soligt skratt.

Ty där i gränden
oor sorgen blott,
och nöden frodas
i skam och brott.

Och därför vissna
de blommor små,
av köld och mörker
i gränden grå.

ACK, SORG OCH TÅRAR ALLENA

ACK sorg och tårar allena,
se det är det enda som ödet oss gav
men allting annat i livet
det äga vi intet av.

Och har man det svårt i livet
och ont om fläsk till ens fattiga bröd,
så äga vi ändock tårar,
som tröst i vår sorg och nöd.

Och sorg och tårar allena
är arvet, som fadern ger till sin son,
och alltid det följes i livet
av armod, förtvivlan och hån.

ÅH FÖRR I TIDEN EN GÅNG...

ÅH förr var väl också jag ung
och kunde mig intet förneka,
men livet gör en så grå och tung
och konsten man glömmer att leka.

Åh förr i tiden en gång
var livet ljust som en saga
och allt blev till visor och sång
och aldrig kunde man klaga.

Och förr jag hade ett viv
så vänt som en huldra i skogen
och hon mig följde i hela mitt liv
och var mig beständigt trogen.

Så gingo vi livet fram
och tänkte med blommor oss smycka,
men allt vad vi vunno var sorg och skam,
men icke en glimt av lycka.

Men livet var armt och grått
och bittert slog alltid ödet,
men glad får man vara ändå att det gått,
att skaffa en fläskbit till brödet.

Men dagarna gå ändå,
fast härjad man blir och sluten
och hustrun är skrumpen och grå
och ilsken och slängd i truten!

Åh förr var ens sinne ungt
och lätt var dagarnas möda,
men allt är nu uselt och tungt,
— gu' hjälpe oss nu till de döda.

LIVETS VISA

SE allt skall dö och försvinna,
ty så är livets och varandets lag,
och varje sol som lyser
skall gå mot sin sista dag.

Och livets rödaste blomma,
som flammar och lyser i solens glöd,
skall vissna, då hösten kommer
och sjunka till jorden död.

Och det som varit oss renast
och det som varit oss störst,
det skall av döden härjas
och brytas och multna först.

Vi åldras och stupa alla
i livets hårda och mörka strid,
men alla skola vi finna
en gång vår eviga frid.

Och våra rödaste drömmar,
som lysa röda som hjärteblod,
de skola till sist försvinna
och sköljas av glömskans flod.

Och snart står minnet blott åter
av det, som man diktat och drömt,
men även det skall förblekna
och varda i tiden glömt.

O, liv, då kommer det sista,
då även du skall läggas på bår
och glömmas av vänner och fränder
för eviga långa år.

HÖST

I

NU susa vindarna så jättetunga
i skräck och vånda över slätter vida,
och höstens andar fram i världen rida
på moln, som tumla genom rymdens sal.

Och skumma skepnader i mörkret sjunga
en dyster sång, där sakta fram de skrida
med dödens bud till alla dem, som lida
och vänta tröst och ro från livets kval.

Och genom molnens sönderslitna trasor
den bleka månen skådar dödens fasor,
som kämpas ut på jorden arm och grå.

Han ser att snart skall ändas varje kval och
smärta,
och moder jordens skrumpna, gamla hjärta
skall snart få ro, se'n det har slutat slå.

II

Nu faller himlens snö
så sakta över oss alla,
och tysta kring berg och sjö
de vita flingorna falla.

Snart är det slut på vår värld
för arma och rika,
ty flingornas blomstergärd
skall strös över alla lika.

Och solens heliga ljus
det slocknar väl sent omsider,
då fram emot alltets hus
den eviga natten skrider.

Så ändar vår gråt och nöd,
och alla sluta vi klaga,
ty slutet blir natt och död,
på livets brokiga saga.

UGGLELÅT

O mörkret ruvar dovt och tungt
och skräcken griper allt vackert och ungt.

I natt lyser icke en stjärnas sken,
men någon skriar från murken gren
om nöd
och död.

Klä-vitt, klä-vitt,
se snart skall du dö
och allt skall bli vitt
av snö, av snö.

Klä-vitt, klä-vitt,
är du rädd, är du rädd
för att bli klädd
i vitt, i vitt?

Det var ugglelåt och höstlig vind
och blek blev min käras kind.

DEN SISTA SÅNGEN

DEN gång, o liv, då jag lämnar ditt land
och fejlan faller ur domnande hand
sen sista tonen förklungit
från strängar, som söndersprungit.

Det blir då min trasiga själ har fått ro
och lycklig den slutar att tvivla och tro
på alla de ting, som dårat
min själ och mitt hjärta sårat.

Och livet jag glömmer med sorg och kval
då glad jag går ur de levandes sal
till evig sömn under mullen,
med vildblomst på svarta kullen.

Men då skola vindarna sjunga en sång
om allt vad jag drömde och tänkte en gång,
men aldrig själv mäktat sjunga
i livet det hårda och tunga.

Och de skola sjunga en sång utan ord
om mig, den döde i djupan jord,
som nu har funnit sin lycka
som ingen kan undanrycka.

Den stora lyckan att vara glömd
och djupt under mull och vildblomst gömd,
att evigt i jorden sova
är skapelsens högsta gåva.

INNEHÅLL

I

II

III

IV

